

Stockholm Business Region AB
Handläggare: Mattias Rindberg
Telefon: 0850828590
Epost: mattias.rindberg@stockholm.se

Till
Styrelsen för Stockholm Business Region

Riktlinje för Stockholm Business Regions EU-policyarbete

Bolagets förslag till beslut

Styrelsen för Stockholm Business Region beslutar följande.

1. Anta riktlinje för Stockholm Business Regions EU-policyarbete.
2. Tidigare beslutade riktlinje för Stockholm Business Regions EU-policyarbete (dnr 1.3.1-299/2017) utgår.

Bakgrund

Den 8 november 2021 antogs revideringen av Stockholms stads EU-policy av kommunfullmäktige (KS2021/2016). Stockholm Business Regions (SBRs) styrelse antog därefter policyn som ett kompletterande ägardirektiv den 8 februari (SBR 2021/239).

Den nya EU-policyn klargör stadens övergripande inställning till det europeiska samarbetet och sätter ramarna för ett starkt och effektivt påverkansarbete. Den reviderade EU-policyn innehåller stärkta skrivningar om innovation och tydligare koppling till klimatmålet i Parisavtalet. Utöver det förtydligas hur den europeiska lagstiftningsprocessen ser ut, Stockholms stads möjlighet att påverka denna samt hur staden ska arbeta för att få genomslag för identifierade ståndpunkter.

De principer som slås fast i EU-policyn ska ligga till grund för stadens nämnder och bolagsstyrelser i allt påverkansarbete på EU-nivå och vid utarbetande av stadens inställning i enskilda EU-ärenden. För att precisera Stockholms stads EU-policy ska berörda nämnder och bolagsstyrelser anta egna riktlinjer för sitt EU-policyarbete. Nämnderna och bolagsstyrelserna ska utforma sina EU-policyriktlinjer utifrån sina verksamhetsspecifika förutsättningar.

Stockholm Business Region AB

Stockholm Stad

Fleminggatan 4, Box 12240, 102 26 Stockholm

stockholmbusinessregion.se / investstockholm.com / visitstockholm.com

Momsregistreringsnummer SE556491679801

Ärendet

Stadens EU-policy innehåller tre principer som ska vägleda stadens EU-policyarbete.

1. Staden ska verka för att beslut inom EU fattas så nära medborgarna som möjligt.
 - EU bör fokusera sina insatser på de områden där unionspolitik har ett mycket tydligt mervärde jämfört med kommunala eller nationella beslut.
2. Staden ska verka för att EU:s politik är väl avvägd och väl underbyggd.
 - EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd som belyser förslagets påverkan på EU:s storstäder.
 - EU bör säkerställa att lagstiftningen är väl samordnat och att eventuella korskopplingar tydliggörs.
 - EU bör lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen. Frivilliga initiativ bör alltid föredras framför nya EU-lagar. Om EU lagstiftar bör direktiv som huvudregel föredras framför förordningar.
3. Staden ska verka för ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart, samt Staden ska driva följande positioner:
 - EU bör satsa på forskning och innovation.
 - EU bör arbeta för en välfungerande inre marknad.
 - EU bör genomgående beakta storstädernas potential att driva en hållbar utveckling.
 - EU bör ha hög ambitionsnivå inom miljö- och klimatpolitiken som ligger väl i linje med Parisavtalets 1,5 graders mål.
 - EU bör främja jämställdhet och de mänskliga rättigheterna, samt motverka alla former av diskriminering.

Inom Stockholms stad ansvarar kommunstyrelsen för att samordna stadens internationella arbete och beslutar om stadens position i stadsövergripande EU-frågor. Nämnder och bolagsstyrelser beslutar dock om stadens position i verksamhets-specifika EU-ärenden. Påverkansarbetet gentemot EU ska ske i nära samarbete med kommunstyrelsen, samt när relevant i nära samarbete med koncernledningen för Stadshus AB.

1. EU:s inflytande på SBRs verksamhetsområde

EUs grundpelare, fri rörlighet inom varor, tjänster, individer och kapital är en förutsättning för SBRs arbete inom näringslivs- och investeringsfrämjande samt främjandet för besöksnäringen. Den fria rörligheten för människor innebär att medborgare kan flytta fritt mellan medlemsstaterna för att leva, arbeta eller studera i ett annat land. Detta kräver bland annat att medlemsstaterna erkänner varandras yrkeskvalifikationer. Den interna turismen gynnas ytterligare av att medborgarna i vissa EU-länder som Sverige kan dra nytta av Schengensamarbetet när de reser runt i Europa. Alla EU-medborgare har rätt att åka till vilken annan medlemsstat som helst utan krav på visum.

1.1. EU:s inflytande inom investeringsfrämjande

Det svenska EU-medlemskapet har inneburit att Stockholms stad är en del av en mycket större inre marknad. Som en följd underlättas etableringar av utländska företag med fler

nya arbetsplatser i staden, eftersom lokaliseringen inte avgör tillgången till marknaden. SBR anser att den inre marknaden ger fördelar i form av större utbud av varor och tjänster till mer konkurrenskraftiga priser. Genom EUs lagstiftning ska det vara enkelt att flytta kapital över landsgränserna samt att personer ska röra sig fritt för att arbeta och studera utan onödiga och komplicerade hinder. Vidare har EU ensam beslutanderätt inom konkurrenspolitiken, vilket påverkar investeringsmöjligheterna i högre grad. Den fria rörligheten för kapital är tänkt att tillåta investeringar i egendom och företag mellan länderna, men precis som med rörligheten för tjänster så varierar fortfarande de nationella lagarna i vissa fall, ex inom bolagsbeskattning och incentives bl.a. för nyetableringar. EU-länderna får lagligen vidta försiktighetsåtgärder för att se till att utländska investeringar inte hotar deras allmänna säkerhet, och EU kan själv agera och begränsa friheten både i nödsituationer och under normala ekonomiska förhållanden. EU har också gått i spetsen för att främja det fria kapitalflödet internationellt genom att förorda minskade handelshinder och lika villkor för investeringar.

1.2. EU:s inflytande inom besöksnäringen

2007 antog EU en ny agenda för en hållbar och konkurrenskraftig europeisk turism (COM(2007)0621) av den 19 oktober 2007 – Agenda för en hållbar och konkurrenskraftig europeisk. Genom denna agenda bygger EU ett ramverk för en europeisk policy och åtgärder inom turismområdet. Besöksnäringen/turismen är ett komplext område där flera av EU:s politikområden påverkar, såsom hållbarhet, konkurrens, miljö, transport, kulturarv och sysselsättning vilket gör det nödvändigt med bra omvärldsbevakning. Därutöver finns också olika behov inom geografiska områden som EU fokuserar på i denna policy.

Kommissionen fastställde därefter 2010 EU:s nuvarande strategi för turismen (COM(2010)0352) av den 30 juni 2010 – Europa, världens främsta resmål – en ny politisk ram för europeisk turism. Denna lyfter särskilt fram de faktorer som gör EU:s turistnäring konkurrenskraftig och de hinder som ligger i vägen för en hållbar utveckling av den. Denna kompletterades 2012 med en gemensam strategi för tillämpning och utveckling av den gemensamma viseringspolitiken för att främja antalet turister från tredjeland COM(2012)0649) av den 7 november 2012 – Tillämpning och utveckling av den gemensamma viseringspolitiken för att främja tillväxt i EU.

Sedan 2015, och fram till covid-19-pandemin, har kommissionen reviderat turismprioriteringarna inom ramen för bredare politiska strategier, men den har inte omsatt dessa prioriteringar i en konkret handlingsplan för att stödja deras genomförande.

Den 13 maj 2020 presenterade kommissionen meddelandet ”Turism och transport under 2020 och framåt” följt av en vägledning om återställande av den fria rörligheten och avskaffande av kontrollerna vid de inre gränserna; en vägledning om transport; en vägledning om turism, särskilt besöksnäringen; samt en rekommendation om värdebevis vid paket- och transporttjänster. Syftet med meddelandet och de åtföljande initiativen är att ge ett samordnat ramverk för en återöppning av Europa och ett återställande av turismflödena.

Paketet omfattar vägledning och rekommendationer för följande:

- Säkert återinförd fri rörlighet för personer och öppning av de inre gränserna: Vägledning om återställande av den fria rörligheten och avskaffande av kontrollerna vid de inre gränserna C(2020)3250
- Säker återgång för transporter och förbindelser: Vägledning om transport C(2020)3139
- Säker återupptagning av turismtjänster: Vägledning om turism, särskilt besöksnäringen C(2020)3251
- Hantera likviditetskrisen och återuppbygga konsumenternas förtroende: Rekommendation om värdebevis C(2020)3125

Turismen har haft en egen rättslig grund sedan december 2009. Den har dock fortfarande ingen egen budgetpost i den innevarande fleråriga budgetramen för 2021–2027

För Stockholmsregionens del påverkas främst stads-, kust- och till viss del landsbygdsområden. Särskilt stor påverkan har EU:s arbete med turism inom de områden som omfattas av EU:s strukturfonder som sätter agendan för de utvecklingsprojekt inom Stockholmsregionen som Tillväxtverket administrerar.

Vidare har alla EU-medborgare rätt att åka till annan medlemsstat utan krav på visum, vilket gynnat SBRs arbete i alla avseenden inom besöksnäringen. Med en gemensam viseringspolitik i syfte att öka antalet resenärer från tredjeländ gynnas även Stockholmsregionen då fler utomeuropeiska resenärer kan besöka regionen. Stockholmsregionen är dessutom inkörsport för en absolut majoritet av Sveriges besökare varför detta gynnar Stockholm och besöksnäringen i Stockholm.

EU-kommissionen inledde under hösten 2021 ett arbete med en kommande ”transition pathway” mot ett mer motståndskraftigt, hållbart och innovativt turismekosystem. Detta är en del i den uppdaterade industristrategin COM(2020) 102 final.

1.3. EU:s inflytande inom näringsliv-s/service/utveckling

Generellt påverkar EU cirka 60 procent av punkterna på en dagordning från kommunfullmäktige. En stor del av dessa påverkar i sin tur det lokala näringslivet. Genom EU-direktiv/lagar regleras offentlig upphandling, ersättning för tjänster av ekonomiskt intresse, en digital inre marknad och koncessioner. EU-initiativet och direktivet ”Single Digital Gateway” utgör ett exempel på hur gemensamma digitala verktyg kan underlätta för nya och befintliga företag att hitta information och utföra ärenden. Inom ramen för detta direktiv samverkar SBR med kommunstyrelsen i ett projekt som ska säkerställa att Stockholms stad senast i juni 2024 uppfyller de krav som följer av direktivet ifråga. Projektmålet för projektet är att med utgångspunkt i företagarnas behov säkerställa att staden bygger de tjänster som krävs för att uppfylla Single Digital Gateway, samt etablera en modell för styrning av digitala tjänster för företagare inom staden.

2. Vägledande principer för SBRs EU-policyarbete

Fri rörlighet inom varor, tjänster, individer och kapital är en förutsättning för SBR:s arbete inom näringslivs- och investeringsfrämjande samt främjandet för företagsetableringar och besöksnäringen. Inflöde av utländskt kapital och investeringar är viktigt för att Stockholm ska kunna växa och det är minst lika viktigt att attrahera forskare, studenter och talanger för att motverka kompetensbrist i staden. Stockholm har flest antal Unicorn bolag per capita utanför Silicon Valley och har utvecklats till en av världens mest innovativa städer genom techindustrin, (ex Foodtech, Fintech, Sustaintech, proptech) samt ICT och Life Science, vilket i sin tur driver kapital genom både investeringar, uppköp och strategiska allianser inom dessa branscher. Även inom branscher som infrastruktur, logistik, handel och investeringar inom besöksnäringen är intresset stort från internationella investerare. För att främja stadens ekonomi och näringsliv ska SBR därmed aktivt verka för en välfungerande inre marknad som gynnar EU:s fyra friheter, främjar investeringar inom forskning och innovation och följer marknadsmässiga principer.

Europeiska städer påverkas i en stor utsträckning av EU-initiativ, men de lokala förutsättningarna och behov är mycket olika i EU:s medlemsländer och städer. SBR välkomnar europeiskt samarbete och kostnadseffektiva EU-satsningar som syftar till att öka tillväxt, innovation och sysselsättning, men EU-lagstiftning måste ta hänsyn till de lokala förutsättningarna. Av vikt är att samråd sker med marknadens aktörer och att beslut fattas på rätt politisk nivå. EUs lagstiftning måste vara väl avvägd och underbyggd, och i enlighet med subsidiaritetsprincipen bör EU besluta om ramverk men inte detaljstyra.

3. SBRs EU-arbete

SBR kommer att arbeta strategiskt och löpande enligt nämnda principer och med de frågor som är relevanta inom näringslivsområdet, i nära samarbete med kommunstyrelsen och berörda förvaltningar och kommunala bolag. Sveriges Kommuner och Landsting är en kanal som går att använda i det europeiska policyarbetet liksom Stockholmsregionens Europakontor. SBR har kontakt med Stockholmsregionens Europakontor och har för avsikt att, i nära samverkan med kommunstyrelsen, bredda kontakten med Europakontoret genom att bevaka områden som är relevanta för SBR, såsom den inre marknaden, forskning och innovation.

En prioriterad samarbetsorganisation är även EUROCITIES och dess ekonomiska forum (Economic Development Forum). EUROCITIES samlar drygt 130 stora europeiska städer. Organisationens målsättning är att bidra till erfarenhetsutbyte mellan städerna, bidra med kunskap om EU och bedriva lobbying gentemot EU-institutioner. SBR ska aktivt delta i ekonomiska forumets arbete och vid årliga forummöten i relevanta sammanhang och när tillfälle ges.

Arbetet med att bevaka och sprida kunskap om EU:s arbete inom besöksnäringen sker främst genom bolagets egen bevakning samt genom samarbetsorganisationen City Destination Alliance, City DNA. Organisationen samlar 117 destinationer i Europa och bidrar med erfarenhetsutbyte mellan städerna, bidra med kunskap om EU och bedriva

viss påverkansarbete gentemot EU-institutioner. SBR deltar aktivt i organisationens analysarbete och vidare strategiarbete.

För att utveckla Stockholm till Europas ledande hållbara tillväxtregion främjar SBR internationella kontakter och skapa plattformar för utbyte och förenkling av investeringar i Stockholmsregionen. Den strategi som används är att positionera Stockholm som en kosmopolitisk stad att bo och verka i samt besöka. Det sker genom marknadsföring t ex genom mässhdeltagande, relationsbyggande och benchmarking. Därigenom nås viktiga aktörer och potentiella investerare, både internationellt och på EU-nivå. För att förstärka strategin och för att positionera Stockholm sammanfattas budskapet ”Stockholm – The Capital of Scandinavia” regionens styrkor och fungerar som ett gemensamt marknadsföringsbudskap för ett ökat internationellt genomslag.

För att attrahera utländska investeringar till Stockholmregionen driver SBR ett samarbete med Stockholm Business Alliance (SBA), ett partnerskap mellan 54 kommuner i åtta län. Arbetet delas in i tre delar investeringsfrämjande, internationell marknadsföring och näringslivsservice/NKI (Nöjd-kund-index). Samarbetet inom SBA bygger på ett femårigt avtal där SBR har uppdraget att för regionens räkning och i samarbete med kommunerna genomföra de aktiviteter som pekas ut i den gemensamma verksamhetsplanen.

SBR samverkar även med Regionen inom följande strategiska inriktningsområden:

- Stärk och utveckla forskning, innovation och smart specialisering
- Stärk och utveckla små och medelstora företags konkurrenskraft
- Stärk och utveckla internationalisering, export och investeringar
- Stärk och utveckla strategisk kompetensförsörjning

Denna samverkan kan bidra till att underlätta näringslivets medverkan i kommande EU program såsom Horisont Europa, Europa Digital, Interreg Europa, struktur- och socialfondsprojekt samt internationalisering av strategiska kluster, exempelvis miljöteknik (cleantech) och livsmedelskluster (foodtech).

Aktivitetera ovan kommer vara ett sätt att från lokal nivå kunna påverka policy på nationell- och europeisk nivå, men det finns även ett behov av kunskapshöjande insatser kring EU-frågor internt. För att väcka intresse och få en koppling till verksamhetsnytta bör informationstillfällen fokusera på SBRs verksamhetsområden i en europeisk kontext snarare än allmän EU-information, i nära samverkan med kommunstyrelsen.

Staffan Ingvarsson

VD

Erica Grünewald

Administrativ chef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Staffan Ingvarsson, VD	2022-09-16
Erica Grünewald, Administrativ chef	2022-09-16